29. Марий йылмым кушто тунемаш лиеш?

1.

1. **у**ждымо 2. в**о**зыдымо 3. в**у**чыдымо 4. л**и**йдыме 5. **ы**штыдыме 6. п**а**лыдыме 7. т**е**ргыдыме 8. п**у**ыдымо 9. к**ў**лдымö 10. к**о**чдымо

2.

1b: вучыдымо уна 'unexpected guest' 2h: рашемдыдыме йодыш 'matter which has not been clarified' 3d: мушдымо вургем 'unwashed clothes' 4j: уждымо тушман 'invisible enemy' 5a: возыдымо серыш 'unwritten letter' 6c. ямдылыдыме урок 'unprepared homework' 7i: йöратыдыме туныктышо 'unloved teacher; unloving teacher' 8f: луштыдымо ушкал 'unmilked cow' 9g: тергыдыме информаций 'unverified information' 10e: туныктыдымо пашаен 'untrained worker'

3.

1. в**у**йдымо 2. ч**о**ндымо 3. в**ў**ддымо 4. муч**а**шдыме 5. в**ў**рдымо 6. **е**шдыме 7. паш**а**дыме 8. й**ы**лмыдыме 9. ст**и**льдыме 10. **и**мньыдыме

4.

- 1. 'not done, undone' < ышташ (-ем) 2. 'homeless' < пöрт 3. 'not having left' < лекташ (-ам)
- 4. 'not giving; not given' < пуаш (-эм) 5. 'moneyless, penniless' < окса 6. 'unnecessary' < кÿлаш (-ам) 7. 'lifeless' < илыш 8. 'not having reached' < шуаш (-ам) 9. 'rainless, dry' < йÿр or < йÿраш (-ам) 10. 'nameless, anonymous' < лÿм

5.

- 1. You can pour water into a bottomless barrel all you like, it won't fill up. 2. Unfenced cabbage will be eaten by a goat. 3. If you don't learn from the tongued, the tongueless will teach you.
- 4. What is known to all cannot be unknown to one person. 5. A hunter without a rifle will run into a wolf.

6.

1b, 2f, 3d, 4c, 5e, 6a

7.

1. олыкышто шудым солышо ен-влак 'people mowing/that mowed hay on the meadow' 2. литературлан негызым пыштыше серызе 'author that laid the foundation for a literature' 3. шке калыкым йöратыше мурызо 'singer that loves/loved his own people' 4. энер серыште кушшо пушенге 'tree growing/that grew on the bank of a river' 5. суапле пашам ыштен кодышо ен 'person that left behind useful work'

8.

1. motor ship that passed by Kokshaysk 2. city situated on the right bank 3. artist born in the village of Pörtnur 4. people fighting for their freedom 5. tourists gathered/gathering beside a church 6. song bringing a sad life to mind

9.

1. романым возышо серызе 2. пушентым шындыше коча 3. тамлын кочкаш йöратыше ен 4. школыш куржшо йоча 5. 2010-шо ийыште шочшо йоча-влак

10.

1. words that should be translated into English 2. subject studied a long time 3. exercise checking our knowledge 4. dissertation that still has not been finished 5. remaining matter to research 6. interview done with rural Maris 7. suffix not encountered in the literary language 8. dialect preserving many old words 9. interesting article published about bilingualism 10. smart student that translated sayings from Mari

576 Exercise key

11.

1. илышым йöратыше айдеме 2. кошташ тунемше йоча 3. эн йöратыме, коло гана ончымо фильм 4. Англий гыч толшаш йолташем 5. н'игунам кочдымо марий калык кочкыш 6. пырля куштымо эрвелмарий куштымаш 7. конференцийыш поезд дене кудалше студент-влак 8. ÿстембалне кийыше колтыдымо серыш 9. у муро-влакым мурышаш артист 10. кевытыште налме книга

12.
1. Таче возымо серышым эше колтен омыл. 2. Олимпиадыш кудалше команде пеш виян. 3. Вучыдымо уналан чылан куаненыт. 4. Лудшаш книгаште историй нерген

13.

В**о**зымо.

1. The little girl is trying to help her mother in the garden like a grown-up. 2. Ivanov is doing everything as written in the contract. 3. Uncle Ivuk loved me like a son. 4. Anush is constantly thinking to herself what she could give her sister as a present. 5. As the celebration draws near, the city is growing in beauty.